

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

85/00.04.00/2022

Kh 20.06.2022 § 197

Valmistelija: kehittämisjohtaja Paavo Laaksonen

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki työvoimapalveluiden järjestämisestä, jossa säädettäisiin kunnan järjestämistä työvoimapalveluista ja niihin liittyvistä tehtävistä. Nykyinen laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta kumottaisiin.

Vastuu työnhakijoille sekä yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirrettäisiin pääosin kunnille. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostaisivat kunnille uuden valtionosuustehtävän. Työttömyysetuuksien rahoitusvastuita uudistettaisiin siten, että kunnan rahoitusvastuu laajenisi työmarkkinatuen lisäksi koskemaan peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa. Lisäksi rahoitusvastuu alkaisi nykyistä työmarkkinatuen rahoitusvastuuta aikaisemmin ja kasvaisi portaittain työttömyyden pitkittyessä. Kunnan rahoitusvastuu ei myöskään katkeaisi työttömyysturvalaissa tarkoitettuun työllistymistä edistävään palveluun osallistumisen ajalta kuten nykyisin. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille, kunnilla olisi nykyistä paremmat mahdollisuudet vaikuttaa työttömyysetuuksista syntyvään rahoitusvastuuseen järjestämällä työttömille palveluja, jotka johtavat tehokkaasti työllistymiseen avoimille työmarkkinoille.

Valtion paikallisviranomaisina toimivat työ- ja elinkeinotoimistot lakkautettaisiin ja niiden nykyisin hoitamat tehtävät, joita ei ehdoteta siirrettäväksi kunnille, sijoitettaisiin valtionhallinnon sisällä uudelleen pääosin KEHA-keskuksen tehtäviksi. Poikkeuksena olisivat työ- ja elinkeinotoimiston nykyisin hoitamat työntekijän oleskeluluvan osaluopan liittyvät tehtävät, jotka siirrettäisiin Maahanmuuttovirastolle.

Hallitusohjelman mukaan kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan. Kevään 2021 puoliväliriihessä hallitus päätti julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2022–2024. Samalla hallitus päätti jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Hallitus linjasi, että siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että

uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Linjauksen mukaan valmistelussa tähdätään siihen, että kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin sekä työttömyysturvan ja työttömän palveluun aktiivoinnin välinen kytkös poistettaisiin. Valtio ja kunnat jakaisivat työvoimapalveluiden rahoitukseen liittyvää kustannusvastuuta, jolloin turvattaisiin kuntien kannusteet järjestää palveluja myös heikommassa työmarkkina-asemassa oleville.

Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtoa koskevan uudistuksen tavoitteena on kasvattaa työllisyyttä edistämällä kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa valtion ja kuntien välisellä yhteistyöllä sekä vahvistaa alueiden elinvoimaa ja kilpailukykyä asiakaslähtöisillä palveluilla hyödyntämällä kuntaekosysteemin mahdollisuuksia. Yksi uudistuksen keskeisistä elementeistä on kannustava rahoitusmalli. Tavoitteena on laajentaa kuntien vastuuta työttömyysetuuksien rahoituksesta siten, että rahoitusvastuu kannustaa kuntaa huolehtimaan alueen työllisyydestä sekä järjestämään työttömille työnhakijoille mahdollisimman tehokkaasti palveluja, jotka johtavat työllistymiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi 27. kesäkuuta 2022 klo 9.00 mennessä.

Lakiesityksestä ovat lausuneet jo mm. Kuntaliitto sekä seutukaupunkiverkosto. Loimaan kaupungin lausuntoluonnos yhtyy näiden lausuntojen keskeisiin huomioihin. Lakiesityksessä katsotaan olevan kehitettävää etenkin järjestämisvastuussa, rahoituksen oikeudenmukaisuudessa, palkkatuessa sekä tiedonsaannin varmistamisessa toimijoiden välillä. Pykälän liitteenä luonnos Loimaan kaupungin lausunnosta sekä Kuntaliiton esitys TE2024-uudistuksen valmistelun nykytilanteesta.

Kehittämisjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää lausua julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevasta lakiesityksestä liitteen lausuntoluonnoksen mukaisesti.

Käsittely: Päätettyään asiasta käydyn keskustelun, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Anne Onnela totesi, että kaupunginhallituksen jäsen Pekka Ahokas oli tehnyt pohjaehdotusta täydentävän muutosehdotuksen, jonka mukaan kaupunginhallitus päättää lausua julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevasta lakiesityksestä liitteen lausuntoluonnoksen mukaisesti. Kaupunginhallitus edellyttää seutukunnallista neuvottelua syksyn 2022 aikana. Kaupunginhallituksen jäsen Päivi Vanha-Perttula kannatti jäsen Ahokas-

kaan muutosehdotusta. Kaupunginhallituksen puheenjohtaja tiedusteli kaupunginhallituksen jäseniltä ja varajäseneltä voidaanko jäsen Ahokkaan pohjaehdotusta täydentävä muutosehdotus hyväksyä yksimielisesti ja se hyväksyttiin.

Päätös: Kaupunginhallitus lausui julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevasta lakiesityksestä liitteen lausuntonluonnoksen mukaisesti.

Kaupunginhallitus edellytti seutukunnallista neuvottelua syksyn 2022 aikana.

Pöytäkirjamerkintä:

Kehittämisjohtaja Paavo Laaksonen poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 17:37.